

**Ordonnantie, waer nae binnen den lande van Hollandt ende
West-Vrieslandt sal werden gheheven den impost op laersen,
schoenen, galossen ende muylen**

<https://hdl.handle.net/1874/20601>

ORDONNANTIE,

Waer na / binnen den Lande

de van Hollandt ende West-Vrieslandt / sal
worden geheben den Impost op Laer-
sen / Schoenen / Galossen ende
Muylen.

W.
823.

Na de Coppe /

In 's GRAVEN - HAGE ,

By JACOBUS SCHELTUS, Ordinaris Zucker
van de Ed. G. Mog. Heeren Staten van Hollandt en West-Vrieslandt,
ANNO 1674.

ORDONNANTIE,

Waer naer / in Hollandt
ende West-Vrieslandt / sal werden geheben den
Impost op de Laersen / Schoenen / Galossen
ende Muplen / vooz den tydt van ses Maen-
den. Ingaende den eersten February sestien
hondert vier ende tseventigh.

I.

V An peder paer nieuwe Laersen / t'z van Druys / Spaens / Del
ofte Droogh Leer gemaecht / ghene uptgefondert / van wat
couleur die souden mogen zijn / daer onder mede begrepen de
Dilt ende Keys / ofte Comtoiz-Leersen / hoe die souden wer-
den genaemt / sal aen den Pachter ofte sijnen Commis moeren
worden betaelt 8 stuipb.

Item / van peder paer Mans ofte Vrouwe Schoenen / Item / Mans ende
Vrouwe Muplen / Schoen-hickers en Galossen / het zj van wat couleur
of stoffe 2 stuipb.

Voch sal van peder paer geborduyde / gestichte ofte dooz-geslagen Schoe-
nen of Muplen / betaelt werden 4 stuipb.

Item / van peder paer kinderschoenen of Muplen / van de groote van
hijf steck 8 penning.

Ende boven hier steck / peder in den sijnen / ten pyjse hier bozen gestelt.

II.

Ende op dat alle frauden die jehhens desen Impost soude konnen wer-
den ghepleeght / mogen werden gezevenieert / sullen alle Meester-Schoen-
maeckers / soo hinmen de bestoten Steden / als ten platten Land / vooz de
respectibe Magistraet haerder residentie / gehouden zijn Eedt te doen / van
geen neuw-gemaecte Laersen / Schoenen / Galossen / Muplen / op ofte
buiten haer Winckel te maechen / ofte doen maechen / ende gemaecht zijnde /
aen niemandt te verkoopen / ofte ugt te leberen / vooz ende al eer de selve met
secker kenbaer merck-teycken op de happe van de Schoenen / het opperste
van de Laersen ende Muplen / sullen zijn getepkent.

II 2

Daer

Daer van elck Schoen-maechter op het doen van den Eedt / sijn Merck sal moeten bekend maechen.

I D.

Ende in dier voegen gemerck zijnde / sullen de selve Schoenmaechters vooz het upleveren van dien / gehouden sijn die te brengen ten Huse van de respecti-
ve Pachtters ofte Collecteurs haer der residentie, de welke neffens het ontfan-
gen van de gerechticheyt van dien / binnen in de respecti-ve Laersen / Schoe-
nen / Muplen / Ec. met secker Merck ofte Instrument / onder / boven / of
ter zijde van het gewooneelijck Merck van de Schoen-maechter / sal stellen een
Merck ofte Cepcken / mit sodanige specie ende letter van peder reffozt der
Verpachtinge / welck vooz het berstyten van de Schoenen / Laersen / Mup-
len / Ec. met upgaen / vooz het Leer penetreren / ofte eenighsins beschadigen
en sal: Ende sullen de Schoen-maechters desen contracterende / peder Paer/
boven de suspensie van sijne Peringe / verbeuren de somme van hondert ponden
te heertigh grooten / boven de boeten van 't Placcaet ende Generale Ordon-
nantie.

D.

Ende en sal niemant het Merck van den Pachtter of Collecteur mogen na
maechen / ofte vermogen na te laten maechen / op pene van Vijf-straffe.

D I.

Ghelijck mede eenen peggelijcken werdt gheinterditeert ende verboden
eenige der voorsz. nieu-
w-gemaechte Laersen / Schoenen / Muplen / Galos-
sen / Ec. te koopē / of te gebuycken / vooz en al eer de selve / ende peder van
dien / met de respecti-ve Mercken / soo van de Schoen-maechter / als van de
Pachtter / sullen sijn getreekent / op pene dat contrarte doende / sal verbeuren
de somme van hondert gelijcke ponden.

D I I.

Ende omme vooz te komen de Frauden die in de quantiteyt van de steecken
of grootte der selver / souden mogen gepleeght / soo dat den Pachtter
ofte Collecteur in sijne Husinge hebben een geapprobeerde Passer ofte Voet-
maet van vijf steeck / welke schoenen binnen de vijf steeck werden bebonden /
by ende exempt sullen sijn; ende vijf steeck / ende daer en boven / de volle ge-
rechticheyt moeten betalen.

D I I I.

Dat geen Pachtter nochte Collecteur van desen Inpost en sullen vermid
en eenige der voorsz. Inpost schuldich zijnde / Laersen / Schoenen / Galossen /
Muplen / Ec. met hunne mercken te teekenen / als die gene die by Schoen-
maechters hen-lupden bekent / ende onder het District van hunne Verpachtinge
ge woonachtigh / gemaect sullen sijn.

I K.

Ende dat niemant een ander Pachtters Merck sal vermogen na te drucken /
op pene van Vijf-straffe.

Ende

¶
Ende sal den Pachter / Collecteur / nochte Schoen-maecker niet vermogen te composeren / direct nochte indirect / op de boete van ses hondert ponden / soo by den Pachter / als die met hem gecomponeert sal hebben / te verbeuren.

¶ II
Den Pachter sal ghehouden zijn soo veel Collecteurs ofte Commissen te stellen / als tot gerijf van de Meester-Schoenmaeckers noodigh sal sijn / op dat de voorsz. Merck-teykenen promptelijck mogen werden gedaen.

¶ III
Soo wie Pachter blijft van desen Impost / sal gehouden zijn t'eynden alle Maenden te betalen ten Comtoire van den Ontfanger een g'rechte feste-part van sijnen beloofde Pacht / ofte by gebreke van dien sal den Ontfanger 't selver mogen doen executeren ende innen aen den selben Pachter sijnen Booze / naer vermelden ende inhoudt van de Generale Ordonnantie.

¶ IIII
Ende sal de Pachte van desen Impost ingaen op den eersten Februarij 1674 eerstkomende / metter Sonnen op-gangh / ende weder eynden den laetsten Julij daer aen volgende / metter Sonnen onder-gangh.

¶ V
Op de Condittien ende Voorwaerden / soo in de Generale / als in dese particuliere Ordonnantie begrepen / is Pachter ghebleven van desen Imposte booz den tijdt van ses Maenden / omme de somme van

Des t'Ordonde is desen geteyckent by de Gecommitteerden van de Heeren Staten / op den

Aldus ghedaen ende gearre-
steert ter Vergaderinge van de Heeren Staten van Hollandt en West-Vrielandt, in 's Gravenhage, op den twintighsten Januarij 1674.

Onderstont

Ter Ordonnantie van de Staten

En was onderteekent

SIMON van BEAUMONT.

Ex. No. III. 145

Ordonnantie ende Instructie

tie / volgens dewelcke ten behoeve van de ghe-
meene saecke / ober al in den Lande van Hol-
landt ende West-Byerlandt / van wegen ende
volgens den consente van de Staten van den
selven Lande / geheben ende geinnet sal werden
het Middell van de Recreatie ofte Diver-
tissement-gelt / Waister ende Morgen-dranck-gelt.

3.

Alle ende een peder / wie het oock soude mogen
wesen / die des vooz-middaghs vooz de klokke twaelf uren / tot
Wijn-koopers / in Herbergen / Brandewijn-winkels / Distel-
leer-huysen / of hoe die genaemt souden mogen zijn / eenige Mor-
gen-dranck tot ghesonthevdt ofte onnuchteringh laet tappen of
schencken / 't zy oudt Bier / Wijn / Brandewijn / Champue / Koffij / Soe-
colatij of eenige andere Gedistilleerde Wateren / sal aen den Hofpes van het
Huys daer hy sulchs doet / ten behoeve van den Pachter / boven sijn verteringe
/ sonder eenigh tegenstaet / moeten betalen een halve stuiper.

II. Alle ende peder die in de vooz-genoemde Huysen ofte Herbergen ober
sitten / als mede die insgelijchs des vooz-middaghs naer twaelf uren laten
tappen / schencken en gaen dzincken / Spaense ofte Alsem-wijn / Koffij / &c.
sullen betalen boven de verteringe / een stuiper.

III. Sullen in het voorsz. Middell mede gehouden zijn / alle een peder
die des naer-middaghs naer twee uren in Bier-huysen of Herbergen / in de
gemeene kerckens ofte Heerten Bier gaen dzincken / ende boven hare verte-
ringe aen den Hofpes te betalen een halve stuiper.

IV. Alle ende een pegelijck die in Herbergen ende Bier-huysen / des naer-
middaghs naer drie uren in Kamers ofte elders haer diverteren / gaen dzin-
cken ende een apart Geselschap formieren / sullen betalen peder zene stuiper.

V. Die genen die in Wijn-huysen ende Herbergen des naer-middaghs me-
de naer drie uren / haer komen diverteren ende Geselschap formieren / sullen
peder betalen twee stuipers.

VI. Een peder die in Ordinarijen gaen eten / ende des middaghs vooz
haer Maeltijt moeten geven twaelf stuipers / ende daer boven sullen betalen
ene stuiper peder.

VI. Die

¶ III. Die 's middaghs in de Ordinarijfen berteren vier-en-twintigh
stuyvers / ende daer en houen sal peder betalen twee stuyvers.

¶ IIII. Die gene die in een Herberge in Hollandt komen logeren ende ver-
nachten / sullen eens aen den Herbergier daer sp logeren / betalen twee stuyvers ;
Ende hy aldien sp haer in de selve Herberge daer sp logeren / of anders in een an-
der Herberge daer sp niet logeeren / om te diberteren / of andersmits haer begeven
in Comparitien ofte gefozmeerde Gesehschappen / sullen sp daer ober betalen soo
veel als anderen die in 't Gesehschap bebonde werde / verschuldicht zijn.

¶ V. De Cappers en de Herbergiers soo van Wijn / Bier / Brandewijn ende
anders gedistilleerde Wateren / inftgaders de houders van de Ordinarijfen ende
de Drooge-Gasterpe / sullen niemant van de betalinge der booz-berhaelde res-
pectibe tauken mogen verschoonen / ofte minder ontfangen als daer boven ge-
specificeert is / ende het boozsz. Dibertissement-gelt in boegen boozsz. ontfan-
gen hebbende / sullen het selve alle weecken aen den Pachter ofte des selfs Geau-
thoriseerden moeten verantwoozden : Ende sal den Pachter by staen veras
pemandt daer van quame te blijven in gebrecke / den soodanigen den booz-
sagh van des selfs Peringe te beletten / ter tijdt ende wijlen toe hy de boozsz. verant-
woozdinge sal hebben gedaen.

¶ VI. By aldien den Pachter ofte des selfs Geauthoriseerde eenighe suspicie
mochte hebben / van dat de boozsz. Cappers / Herbergiers / Houders van de
Ordinarijfen ofte Drooge Gasterpe / ende die van hare Familien / den boozsz.
Impost van de Debitours van dien / niet precise en vozderben / ofte anders dat
het selve ontfangen zijnde / dooz de selve niet naer behozen verantwoozt wer-
de / ende sulchs hy dooz de selve wierde verhozt / dat de soodanige 't allen tijden
op aenmaninge van den Pachter ofte des selfs Geauthoriseerden / gehouden
sullen zijn haer met Gede daer van te expurgeren.

¶ VII. Ende ten eynde de boozsz. ontfangh ende verantwoozdinge niet een
goede ordze moet geschieden / sullen alle Cappers / Herbergiers / Houders van
Ordinarijfen ofte Drooge Gasterpe / in hare Hupsen / op een plaetse daer toe be-
quaem zijnde / moeten hangen een Bozt / daer op geschreven staen de Namet
van de seben dagen in de weecke komende / ende achter pedet dagh daer op tepe-
kenen / hoe veel Menschen dien dagh aldaer geweeft zijn / die in den boozsz.
Impost zijn verschuldicht / separerende de selve schreefsiens in vier klassen / als
een van die twee stuyvers verschuldicht zijn / een van een stuyver / een van een
halbe stuyver / ende een van een quart stuyvers / op dat den Pachter aen de
eene zijde mach naer sien wat de boozsz. Cappers aen hem te verantwoozden
schuldhich zijn / ende wederom aen de andere zijde de Cappers wat sp pedet
dagh booz reekeninge van den Pachter ontfangen hebben.

¶ VIII. Den Pachter sal soodanigen ordze mogen sicken van toe te sien ende
'sondersoecken / dat hy in dit middel niet en werde gestanddeert ofte verhozt / als
hy te rade werden sal / sonder dat hem daer tinte booz pemandt / wie het by
eenigh belet of resistentie sal werden gebaen / op pene van drie hondert Carols
guldens / ende vorders arbitrals correctie naer de qualificatie van 't gedane be-
let

let ofte de gepleeghde resistentie / alles boben de penen ende breucken in de Generale Ordonnantie geëxpresseert.

III. Ende op dat dese Ordonnantie in alle sijne deelen precise mach worden naer gekomen en achtervoight / en den Pachter ofte 't Gemeene Landt niet gefraudeert nochte verhoort / soo sullen alle die gene die bevonden sullen worden contrarie gedaen / ofte eenige ontrouwicheyt dien aengaende gepleeght te hebben / booz de eerste reyse verbeuren een boete van hondert gulden / ende gesuspendeert van hare Reringen booz den tijdt van ses weechen / booz de tweede reyse twee hondert guldens / met suspensie van Ringe booz den tijdt van een Jaer / ende de derde reyse in ses hondert guldens / met verbodt van hare Ringe / en soo wel ten aensien van de eerste / tweede als derde gebal / boben de straffe van diefstal ende begane ontrouw / ter discretie van den Rechter te decreteren / mitsgaders het vierhout van de waerde van het gene dooz de gepleeghde ontrouwen sal wesen genoten / t appliceren als in andere Gemeene Landen. Middelen gebuwchelijck is ; ende sullen in gelijcke boeten van hondert gulden verballen / die genen die aen den Capper / Herbergier of Ordinaris-hout sal hebben getwegert / te voldoen den Impost daer inne hy volgens de Lijste hier bozen gerdeert / verschuldicht soude mogen zijn.

IV. De boozs. Cappers / Herbergiers / Ordinaris ende Drooge Gasterpe-houders / sullen booz haer ontfangh ende verantwoordinge genieten / ende aen den Pachter mogen insiozen / den beertighsten penningh van sijn boozs. ontfangh ; ende sal den Pachter ten ingangh van sijn Pachte / aen pedder van de selve ter handen stellen een afzuchtsel van de jegenwoozdige Ordonnantie / om hy de selve in haer Dooz-huysen aen-geplacht te worden / op de een pedder mach weten waer naer hy sich sal hebben te reguleren.

V. De Verpachtinge van 't boozs. Middell sal werden gedaen ober pedder Stadt ende Doorp apart ; ende die Pachter blijft / sal gehouden wesen alle Maenden te betalen een geretste seste-part van sijne wpt-geloofde Pacht-penningen.

VI. Ende sal de Pachte van desen Impost ingaen op den eersten Februario 1674. eerstkomende / metter Sonnen op-gangh / ende weder op den den laetsten Julij daer aen volgen / metter Sonnen onder-gangh.

VII. Op de Condittien ende Doozwaerden / soo in de Generale / als in dese particuliere Ordonnantie begrepen / is Pachter gebleven van dese Imposte booz de tijdt van ses Maenden / omme de somme van

Dies t' Circonde is desen getekent by de Secommissariden van de Heeren Staten / op den

Aldus gedaen ende gearresteert ter Vergaderinge van de Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt, in 's Graven-hage, op den twintighsten Januarij sestiende hondert vier-en-tf. ventigh. Onderstont, Ter Ordonnantie van de Staten. Ende was ondertekent

SIMON van BEAUMONT.